Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (četrti senat)

z dne 19. novembra 2015*

„Predhodno odločanje — Nujni postopek predhodnega odločanja — Pravosodno sodelovanje v civilnih zadevah — Pristojnost in priznavanje ter izvrševanje sodnih odločb v zakonskih sporih in sporih v zvezi s starševsko odgovornostjo — Uredba (ES) št. 2201/2003 — Člen 23(a) — Razlogi za nepriznanje sodnih odločb o starševski odgovornosti — Javni red“

V zadevi C-455/15 PPU,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Varbergs tingsrätt (prvostopenjsko sodišče v Varbergu, Švedska) z odločbo z dne 25. avgusta 2015, ki je prispela na Sodišče 28. avgusta 2015, v postopku

P

proti

Q,

SODIŠČE (četrti senat),

v sestavi L. Bay Larsen, predsednik tretjega senata, v funkciji predsednika četrtega senata, J. Malenovský in M. Safjan, sodnika, A. Prechal (poročevalka) in K. Jürimäe, sodnici,

generalni pravobranilec: M. Wathelet,

sodni tajnik: I. Illéssy, administrator,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 27. oktobra 2015,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

— za P A. Heurlin, odvetnik, in M. Hellner,

— za Q K. Gerbauskas in H. Mackevičius, odvetnika,

— za švedsko vlado A. Falk, U. Persson, C. Meyer-Seitz ter L. Swedenborg, agenti,

— za špansko vlado M. Sampol Pucurull, agent,

— za litovsko vlado D. Kriaučiūnas in J. Nasutavičienė, agenta,

* Jezik postopka: švedščina.

— za Evropsko komisijo M. Wilderspin, agent, skupaj s S. Samuelssonom in M. Johanssonom, odvetnikoma,

po opredelitvi generalnega pravobranilca

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago Uredbe Sveta (ES) št. 2201/2003 z dne 27. novembra 2003 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v zakonskih sporih in sporih v zvezi s starševsko odgovornostjo ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1347/2000 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 6, str. 243) ter zlasti njenih členov 23(a) in 24.

2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med P, ki prebiva na Švedskem, in Q, ki prebiva v Litvi, glede pravice do varstva in vzgoje njunih otrok.

Pravni okvir

Haaška konvencija iz leta 1980

3 Člen 13 Konvencije o civilnopravnih vidikih mednarodnega protipravnega odvzema otrok, sklenjene 25. oktobra 1980 v Haagu (v nadaljevanju: Haaška konvencija iz leta 1980), določa:

„Sodnemu ali upravnemu organu države, ki ji je bila poslana zahteva, ne glede na določbe prejšnjega člena ni treba odrediti vrnitve otroka, če oseba, institucija ali kakšno drugo telo, ki nasprotuje njegovi vrnitvi, dokaže:

(a) da v času, ko je bil otrok odpeljan ali zadržan, oseba, institucija ali drugo telo, ki skrbi za otrokovo osebnost, ni dejansko uveljavljalo pravice do skrbi zanj, ali da se je strinjalo ali pozneje pristalo, da se otrok odpelje ali zadrži;

(b) da obstaja resna nevarnost, da bi bil otrok zaradi vrnitve izpostavljen telesnemu nasilju ali duševni travmi ali kako drugače pripeljan v neugoden položaj.

Prav tako lahko sodni ali upravni organ zavrne, da odredi otrokovo vrnitev, če ugotovi, da otrok nasprotuje vrnitvi in da je dopolnil tisto starost in je na taki stopnji zrelosti, ko je treba upoštevati njegovo mnenje.

[…]“

4 Haaška konvencija iz leta 1980 je začela veljati 1. decembra 1983. Njene pogodbenice so vse države članice Evropske unije.

Pravo Unije

5 V uvodni izjavi 21 Uredbe št. 2201/2003 je navedeno:

„Priznavanje in izvrševanje sodnih odločb, izrečenih v državi članici, mora temeljiti na načelu medsebojnega zaupanja, razloge za nepriznanje pa je treba omejiti na kar najmanjši obseg.“

6 Člen 8 te uredbe, naslovljen „Splošna pristojnost“, v odstavku 1 določa:

„Sodišča države članice so pristojna v zadevah starševske odgovornosti v zvezi z otrokom, ki običajno prebiva v tisti državi članici v trenutku, ko je sodišče začelo postopek.“

7 Člen 11 navedene uredbe, naslovljen „Vrnitev otroka“, določa:

„1. Kadar oseba, institucija ali drug organ, ki ima pravico do varstva in vzgoje otroka, zahteva od pristojnih organov v državi članici, da izdajo sodno odločbo na podlagi [Haaške konvencije iz leta 1980], da bi dosegla vrnitev otroka, ki je bil neupravičeno [nezakonito] premeščen ali zadržan v drugi državi članici, ki ni država članica, kjer je običajno prebival neposredno pred neupravičeno [nezakonito] premestitvijo ali zadržanjem, se uporablja[jo] odstavk[i] 2 do 8.

[…]

6. Če je sodišče v skladu s členom 13 Haaške konvencije iz leta 1980 izdalo sodno odločbo, da se otrok ne vrne, mora v skladu z nacionalno zakonodajo takoj neposredno ali preko svojega osrednjega organa poslati kopijo odločbe, da se otrok ne vrne, in kopije ustreznih dokumentov, zlasti prepisa zaslišanja pred sodiščem, pristojnemu sodišču ali osrednjemu organu v državi članici, kjer je otrok običajno prebival neposredno pred neupravičeno [nezakonito] premestitvijo ali zadržanjem. Sodišče mora prejeti vse omenjene dokumente v enem mesecu od dne izdaje odločbe o tem, da se otrok ne vrne.

7. Razen v primeru, da je ena od strank začela postopek pred sodišči v državi članici, kjer je otrok običajno prebival neposredno pred neupravičeno [nezakonito] premestitvijo ali zadržanjem, mora sodišče ali osrednji organ, ki prejme dokumente iz odstavka 6, o tem obvestiti stranke in jih povabiti, naj v skladu z nacionalno zakonodajo predložijo sodišču v roku treh mesecev od dne obvestila svoje predloge, da bi lahko sodišče preučilo vprašanje dodelitve varstva in vzgoje otroka.

Brez poseganja v pravila o pristojnosti iz te uredbe sodišče zaključi primer, če v roku ne prejme nobenih predlogov.

8. Ne glede na sodno odločbo, da se otrok ne vrne, na podlagi člena 13 Haaške konvencije iz leta 1980, je kakršna koli kasnejša sodna odločba, ki zahteva vrnitev otroka in jo izda na podlagi te uredbe pristojno sodišče, izvršljiva […], da bi se zagotovila vrnitev otroka.“

8 Člen 15 Uredbe št. 2201/2003, naslovljen „Prenos pristojnosti na sodišče, ki je bolj primerno za odločanje o zadevi“, določa:

„1. Izjemoma lahko sodišča države članice, ki so po vsebini pristojna za zadevo, če menijo, da bi bilo sodišče druge države članice, s katero je otrok posebej povezan, primernejše za obravnavo zadeve ali njenega dela in če je to v korist otroka:

(a) prekinejo obravnavo zadeve ali njenega dela ter pozovejo stranke, naj začnejo postopek pri sodišču te druge države članice v skladu z odstavkom 4; ali

(b) zaprosijo sodišče druge države članice, naj prevzame pristojnost v skladu z odstavkom 5.

2. Odstavek 1 se uporabi:

(a) na pobudo stranke ali

(b) po uradni dolžnosti ali

(c) na podlagi zahteve sodišča druge države članice, s katero je otrok v skladu z odstavkom 3 posebej povezan.

S prenosom po uradni dolžnosti ali na podlagi zahteve sodišča druge države članice se mora strinjati vsaj ena od strank.

3. Za otroka se šteje, da je posebej povezan z državo članico v smislu odstavka 1, če je:

(a) otrok v njej pridobil običajno prebivališče, po tem ko se je začel postopek pred sodiščem iz odstavka 1, ali

(b) v njej prejšnje običajno prebivališče otroka ali

(c) otrok njen državljan ali

(d) v njej običajno prebivališče nosilca starševske odgovornosti ali

(e) v njej otrokovo premoženje in se zadeva tiče ukrepov za zaščito otroka, ki se nanašajo na upravljanje, ohranjanje in razpolaganje s tem premoženjem.

4. Sodišče države članice, ki je po vsebini pristojno, določi rok, v katerem je treba pred sodišči druge države članice začeti postopek v skladu z odstavkom 1.

Če sodišča v tem roku ne začnejo postopka, nadaljuje z izvrševanjem pristojnosti v skladu s členom od 8 do 14 sodišče, ki je začelo postopek.

5. Sodišča te druge države članice lahko, kadar je to zaradi posebnih okoliščin v korist otroka, sprejmejo pristojnost v šestih tednih od začetka postopka pred njimi v skladu z odstavkom 1(a) ali 1(b). V tem primeru sodišče, pred katerim se je postopek najprej začel, odkloni pristojnost. V nasprotnem primeru sodišče, pred katerim se je postopek najprej začel, nadaljuje z izvrševanjem pristojnosti v skladu s členi od 8 do 14.

[…]“

9 Člen 23 te uredbe, naslovljen „Razlogi za nepriznanje sodnih odločb o starševski odgovornosti“, določa:

„Sodna odločba v zvezi s starševsko odgovornostjo se ne prizna:

(a) če bi bilo njeno priznanje v očitnem nasprotju z javnim redom v državi članici, v kateri se zahteva priznanje, z upoštevanjem otrokovih koristi;

[…]“

10 Člen 24 navedene uredbe, naslovljen „Prepoved preverjanja pristojnosti sodišča izvora“, določa:

„Pristojnosti sodišča države članice izvora se ne sme preverjati. Preizkusa javnega reda iz člen[a] […] 23(a) ni dovoljeno uporabiti glede pravil o pristojnosti, določenih v členih od 3 do 14.“

11 Člen 26 te uredbe, naslovljen „Izključitev preverjanja vsebine sodne odločbe“, določa:

„Pod nobenimi pogoji tuje sodne odločbe ni dovoljeno preverjati glede vsebine.“

Spor o glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje

12 Iz predložitvene odločbe je razvidno, da imata P in Q skupaj otroka V, rojenega leta 2000, in S, rojenega leta 2009. Zakonsko zvezo sta sklenila leta 1997. P in Q sta živela skupaj do leta 2003, ko je njuna življenjska skupnost prenehala. Šilutės rajono apylinkės teismas (okrožno sodišče v Šilutėju, Litva) je razvezo zakonske zveze razglasilo 6. januarja 2003. To sodišče je leta 2006 razvezalo sporazum o pravnih učinkih zakonske zveze. Po zadnjenavedeni sodbi naj bi V živela pri Q, njeni materi, medtem ko bi oba od staršev imela varstvo in vzgojo otrok. Vendar je družina leta 2005 zapustila Litvo in se nastanila na Švedskem, kjer so se leta 2006 vpisali v register prebivalstva. S se je rodila na Švedskem. Oba otroka govorita švedsko in sta se šolala v Falkenbergu (Švedska), kjer živijo ljudje, s katerimi se družita.

13 P je 27. novembra 2013 odkril, da so Q in otroka izginili. Izkazalo se je, da je Q stopila v stik s socialnimi službami občine Falkenberg, ki je sprožila preiskavo, potem ko je Q trdila, da so bili ona in njena otroka žrtve kaznivih dejanj P. Zadevna dejanja so bila prijavljena policiji, Q in otroka pa so bili nameščeni v varno hišo. Nekaj mesecev pozneje je bila predhodna preiskava proti P ustavljena. Kljub temu mu je bilo prepovedano stopiti v stik s Q in otrokoma.

14 Q je 29. marca 2014 otroka odpeljala v Litvo. Takrat sta imela oba od staršev varstvo in vzgojo obeh otrok. Otroka sta bila 31. marca 2014 vpisana v register prebivalstva občine Šilutė (Litva).

15 Q je 8. aprila 2014 pri Šilutės rajono apylinkės teismas (okrožno sodišče v Šilutėju) vložila tožbo proti P, s katero je predlagala, naj to sodišče sprejme začasno odločbo v zvezi s prebivališčem, varstvom in vzgojo S ter odločbo o dodelitvi preživnine za oba otroka.

16 P je 11. aprila 2014 pri predložitvenem sodišču vložil tožbo proti Q, s katero je predlagal, naj se oba otroka zaupata v varstvo in vzgojo izključno njemu.

17 Šilutės rajono apylinkės teismas (okrožno sodišče v Šilutėju) je istega dne za prebivališče S začasno določilo stalno prebivališče matere.

18 P je junija 2014 pri ministrstvu za zunanje zadeve (Utrikesdepartementet) Kraljevine Švedske vložil zahtevo za vrnitev otrok v smislu Haaške konvencije iz leta 1980.

19 Vilniaus apygardos teismas (regionalno sodišče v Vilni, Litva) je 4. septembra 2014 zavrnilo zahtevo P za vrnitev otrok, Lietuvos apeliacinis teismas (pritožbeno sodišče v Litvi) pa je 21. oktobra 2014 potrdilo to odločbo, ki je temeljila na členu 13 Haaške konvencije iz leta 1980.

20 Predložitveno sodišče je 18. oktobra 2014 po izvedbi dokazov na obravnavi, ki je potekala brez Q, začasno zaupalo S v varstvo in vzgojo izključno P.

21 Šilutės rajono apylinkės teismas (okrožno sodišče v Šilutėju) je, potem ko mu je bila zadeva 8. aprila 2014 predložena v obravnavo, z odločbo z dne 18. februarja 2015 za prebivališče S določilo stalno prebivališče Q in P naložilo, da bo plačeval preživnino za oba otroka.

22 Predložitveno sodišče meni, da njegova pristojnost temelji na členu 8(1) Uredbe št. 2201/2003, saj sta imela otroka ob vložitvi tožb pri Šilutės rajono apylinkės teismas (okrožno sodišče v Šilutėju) 8. aprila 2014 in predložitvenem sodišču 11. aprila 2014 običajno prebivališče na Švedskem v smislu te določbe.

23 P pred predložitvenim sodiščem trdi, da se za ohranitev pristojnosti tega sodišča za obravnavo spora o glavni stvari ne sme priznati sodbe, ki jo je 18. februarja 2015 izreklo Šilutės rajono apylinkės teismas (okrožno sodišče v Šilutėju). Ta zavrnitev priznanja mora po njegovem mnenju temeljiti na členu 23(a) Uredbe št. 2201/2003.

24 P priznava, da je v skladu s členom 24 te uredbe načeloma prepovedano preverjati pristojnost sodišča države članice izvora. Po njegovem mnenju pa se ta določba ne nanaša na člen 15 navedene uredbe, na katerega je Šilutės rajono apylinkės teismas (okrožno sodišče v Šilutėju) oprlo svojo pristojnost. To sodišče pa naj bi kršilo ta člen 15, ker je ugotovilo svojo pristojnost, ne da bi ga predložitveno sodišče k temu pozvalo.

25 Po mnenju P je Šilutės rajono apylinkės teismas (okrožno sodišče v Šilutėju) poleg tega sklepalo, da je, ker je litovsko sodišče zavrnilo odreditev otrokove vrnitve na podlagi člena 13 Haaške konvencije iz leta 1980, otrokovo običajno prebivališče zdaj v Litvi.

26 Čeprav P priznava, da je treba določbo o javnem redu razlagati ozko, trdi, da v primeru hude napake tujega sodišča obstaja neko polje proste presoje. Po njegovem mnenju je Šilutės rajono apylinkės teismas (okrožno sodišče v Šiluteju) storilo tako hudo napako, ko je namerno ali nevede poleg člena 15 Uredbe št. 2201/2003 kršilo tudi temeljno načelo, v skladu s katerim imajo pri ugrabitvi otroka zadnjo besedo pri odločanju sodišča države otrokovega prvotnega prebivališča.

27 Q pred predložitvenim sodiščem trdi, da člen 24 navedene uredbe prepoveduje preverjanje pristojnosti sodišča države članice. Edini primer, v katerem bi se lahko zavrnilo priznanje sodbe, ki jo je 18. februarja 2015 izreklo Šilutės rajono apylinkės teismas (okrožno sodišče v Šiluteju), bi bil, da bi bila ta sodba v nasprotju z javnim redom. Vendar to po mnenju Q ne velja, ker naj bi bilo jasno, da P ne izpolnjuje ustrezno svojih očetovskih obveznosti in da mora zato S ostati pri materi. To naj bi bilo ugotovljeno v štirih različnih postopkih. Poleg tega naj bi se otroka šolala v Litvi, naj ne bi bilo tveganja za njuno zdravje ali razvoj in nobeno pravno pravilo naj ne bi bilo kršeno. Vilniaus apygardos teismas (regionalno sodišče v Vilni) in Lietuvos apeliacinis teismas (pritožbeno sodišče v Litvi) naj bi razsodili, da je mati otroka zakonito pripeljala v Litvo. Predložitveno sodišče naj ne bi imelo razlogov za dvom v presojo teh sodišč in litovskih organov.

28 Q prav tako poudarja, da je P do 18. februarja 2015 dejavno sodeloval v postopkih pred litovskimi sodišči. Zoper sprejete odločbe naj bi uporabljal tudi postopkovna sredstva za izpodbijanje sprejetih odločb. Poleg tega naj bi na lastno pobudo umaknil zahtevo, da bi V prebivala pri njem, s čimer naj bi soglašal, da ta otrok živi z materjo v Litvi. Zato naj bi P s tem, da je zahteval varstvo in vzgojo S, kršil pravice in legitimne interese obeh otrok.

29 V teh okoliščinah je Varbergs tingsrätt (prvostopenjsko sodišče v Varbergu) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

„Ali mora predložitveno sodišče na podlagi člena 23(a) Uredbe št. 2201/2003 ali druge določbe in ne glede na člen 24 te uredbe zavrniti priznanje odločbe Šilutės rajono apylinkės teismas (okrožno sodišče v Šilutėju) z dne 18. februarja 2015 […] in zato nadaljevati postopek v zvezi s pravico do varstva in vzgoje, v katerem trenutno odloča?“

Nujni postopek predhodnega odločanja

30 Varbergs tingsrätt (prvostopenjsko sodišče v Varbergu) je predlagalo, naj se predlog za sprejetje predhodne odločbe obravnava po nujnem postopku predhodnega odločanja iz člena 107 Poslovnika Sodišča. Pojasnjuje, da P po odhodu S z njeno materjo 29. marca 2014 nima več priložnosti za srečanje s S. Če bi se postopek v glavni stvari še podaljšal, bi to ogrozilo interese tega otroka in vplivalo na njegov odnos z očetom.

31 Prvič, ugotoviti je treba, da se obravnavani predlog za sprejetje predhodne odločbe nanaša na razlago uredbe št. 2201/2003, ki je bila sprejeta zlasti na podlagi člena 61(c) ES, zdaj člen 67 PDEU, iz naslova V tretjega dela Pogodbe DEU, ki se nanaša na območje svobode, varnosti in pravice, tako da navedeni predlog spada na področje uporabe nujnega postopka predhodnega odločanja, opredeljenega v členu 107 Poslovnika.

32 Drugič, poudariti je treba, da se ta zadeva nanaša na šestletnega otroka, ki je že več kot eno leto ločen od očeta in ki ga ta po navedbah predložitvenega sodišča nima več priložnosti srečati. Iz tega sledi, da bi lahko podaljšanje trenutnega stanja resno ogrozilo prihodnji odnos tega otroka z njegovim očetom.

33 V teh okoliščinah se je četrti senat Sodišča na podlagi člena 108 Poslovnika na predlog sodnika poročevalca in po opredelitvi generalnega pravobranilca odločil, da ugodi predlogu predložitvenega sodišča za obravnavo predloga za sprejetje predhodne odločbe po nujnem postopku.

Vprašanje za predhodno odločanje

34 Predložitveno sodišče s svojim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 23(a) Uredbe št. 2201/2003 razlagati tako, da ta določba v okoliščinah, kakršne so te v postopku v glavni stvari, sodišču države članice, ki se šteje za pristojno za odločanje o varstvu in vzgoji otroka, omogoča, da zavrne priznanje odločbe sodišča druge države članice, ki je odločalo o varstvu in vzgoji tega otroka.

35 Opozoriti je treba, da v skladu z uvodno izjavo 21 navedene uredbe ta temelji na pojmovanju, da mora priznavanje in izvrševanje sodnih odločb, izrečenih v državi članici, temeljiti na načelu medsebojnega zaupanja in da je treba razloge za nepriznanje omejiti na kar najmanjši obseg.

36 V tej ureditvi je treba člen 23 Uredbe št. 2201/2003, ki določa razloge, ki jih je mogoče uveljavljati zoper priznanje sodnih odločb v zvezi s starševsko odgovornostjo, razlagati strogo, saj pomeni oviro pri uresničevanju enega od temeljnih ciljev te uredbe, kot je opozorjeno v prejšnji točki te sodbe.

37 Zato mora Sodišče, čeprav ni njegova naloga opredeliti vsebine javnega reda v državi članici, kljub temu preveriti meje, znotraj katerih lahko sodišče države članice uporabi ta pojem, da zavrne priznanje sodne odločbe, ki jo je izdalo sodišče druge države članice (glej po analogiji sodbo Diageo Brands, C-681/13, EU:C:2015:471, točka 42).

38 Poleg tega člen 23(a) Uredbe št. 2201/2003, drugače kot določba o javnem redu iz člena 34, točka 1, Uredbe Sveta (ES) št. 44/2001 z dne 22. decembra 2000 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 4, str. 42), ki je predmet sodne prakse, navedene v prejšnji točki te sodbe, zahteva, da se odločba o morebitni zavrnitvi priznanja sprejme ob upoštevanju otrokovih koristi.

39 Tako je uporaba določbe o javnem redu iz člena 23(a) navedene uredbe mogoča le v primeru, da bi bil ob upoštevanju otrokovih koristi s priznanjem sodne odločbe, ki je bila izdana v drugi državi članici, nesprejemljivo kršen pravni red države, v kateri se zahteva priznanje, ker bi ta odločba posegala v eno od temeljnih načel. Da se zagotovi spoštovanje prepovedi vsebinskega preverjanja sodne odločbe, izdane v drugi državi članici, določene v členu 26 te uredbe, mora poseg ob upoštevanju otrokovih koristi pomeniti očitno kršitev pravnega pravila, ki se v pravnem redu države, v kateri se zahteva priznanje, šteje za bistveno, ali očitno kršitev pravice, ki je v tem pravnem redu priznana kot temeljna (glej po analogiji sodbo Diageo Brands, C-681/13, EU:C:2015:471, točka 44).

40 Vendar glede zadeve iz postopka v glavni stvari iz spisa, s katerim razpolaga Sodišče, ni razvidno, da bi obstajalo tako pravno pravilo, ki bi se v pravnem redu Kraljevine Švedske štelo za bistveno, ali taka pravica, ki bi bila v tem pravnem redu priznana kot temeljna, v katera bi se poseglo, če bi se odločba Šilutės rajono apylinkės teismas (okrožno sodišče v Šilutėju) z dne 18. februarja 2015 priznala.

41 P kljub temu navaja, da se navedena sodna odločba na podlagi člena 23(a) Uredbe št. 2201/2003 ne sme priznati, ker se je navedeno sodišče razglasilo za pristojno v nasprotju s členom 15 te uredbe.

42 V zvezi s tem je treba opozoriti, da člen 24 navedene uredbe prepoveduje vsakršno preverjanje pristojnosti sodišča države članice izvora in celo izrecno določa, da člena 23(a) te uredbe ni dovoljeno uporabiti za izvajanje takega preverjanja.

43 Res je sicer, da se – kot navaja P – člen 24 Uredbe št. 2201/2003 nanaša le na člene od 3 do 14 te uredbe in ne na člen 15 navedene uredbe.

44 Vendar je treba poudariti, da člen 15 Uredbe št. 2201/2003 iz Poglavja II te uredbe, naslovljenega „Pristojnost“, dopolnjuje pravila o pristojnosti, določena v členih od 8 do 14 navedenega poglavja, z mehanizmom za sodelovanje, ki sodišču države članice, ki je na podlagi enega od teh pravil pristojno za odločanje o zadevi, omogoča, da izjemoma prenese pristojnost na sodišče druge države članice, ki je primernejše za odločanje o zadevi.

45 Iz tega sledi, kakor je poudaril generalni pravobranilec v točki 72 stališča, da to, da je sodišče države članice domnevno kršilo člen 15 navedene uredbe, sodišču druge države članice ne dopušča, da bi preverjalo pristojnost tega prvonavedenega sodišča, čeprav se prepoved iz člena 24 te uredbe ne nanaša izrecno na ta člen 15.

46 Poleg tega je treba opozoriti, da sodišče države, v kateri se zahteva priznanje, ne more zavrniti priznanja sodne odločbe iz druge države članice le zato, ker meni, da je bilo v tej sodni odločbi nacionalno pravo ali pravo Unije napačno uporabljeno, saj bi bil sicer spodkopan cilj Uredbe št. 2201/2003.

47 P prav tako ocenjuje, da mora biti nepriznanje navedene sodne odločbe možno, saj bi bila sicer ogrožena sama načela, na katerih temelji ureditev, ki velja za nezakonite premestitve otrok in ki je vzpostavljena s to uredbo.

48 V zvezi s tem je treba poudariti, da Uredba št. 2201/2003 v členu 11 vsebuje posebne določbe v zvezi z vrnitvijo otroka, ki je bil nezakonito premeščen ali zadržan v drugi državi članici, ki ni država članica, kjer je običajno prebival neposredno pred nezakonito premestitvijo ali zadržanjem.

49 Poleg tega ta člen v odstavku 8 določa samostojni postopek za reševanje morebitnih težav z nasprotujočimi si odločbami na tem področju (glej v tem smislu sodbi Rinau, C-195/08 PPU, EU:C:2008:406, točka 63, in Povse, C-211/10 PPU, EU:C:2010:400, točka 56).

50 Tako se celo ob predpostavki, da v zadevi iz postopka v glavni stvari nastopi težava glede nezakonitega zadržanja otroka, taka težava ne sme rešiti z zavrnitvijo priznanja sodne odločbe, kakršna je odločba Šilutės rajono apylinkės teismas (okrožno sodišče v Šilutėju) z dne 18. februarja 2015, na podlagi člena 23(a) Uredbe št. 2201/2003, temveč po potrebi z uporabo postopka iz člena 11 te uredbe.

51 Navedeni postopek sodišču države članice, kjer je otrok običajno prebival pred nezakonito premestitvijo ali zadržanjem, omogoča, da sprejme naknadno odločbo, da bi zagotovilo vrnitev otroka v državo članico, kjer je običajno prebival neposredno pred nezakonito premestitvijo ali zadržanjem.

52 Vendar je treba opozoriti, da mora pristojno sodišče pred sprejetjem take odločbe upoštevati razloge in dokaze, na podlagi katerih je bila izdana odločba o zavrnitvi vrnitve otroka (sodba Povse, C-211/10 PPU, EU:C:2010:400, točka 59).

53 Iz vseh zgornjih preudarkov izhaja, da je treba na predloženo vprašanje odgovoriti, da je treba člen 23(a) Uredbe št. 2201/2003 razlagati tako, da ta določba, če ob upoštevanju otrokovih koristi ni bila storjena očitna kršitev pravnega pravila, ki se v pravnem redu države članice šteje za bistveno, ali

pravice, ki je v tem pravnem redu priznana kot temeljna, sodišču te države članice, ki se šteje za pristojno za odločanje o varstvu in vzgoji otroka, ne dopušča, da bi zavrnilo priznanje odločbe sodišča druge države članice, ki je odločalo o varstvu in vzgoji tega otroka.

Stroški

54 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopkih pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (četrti senat) razsodilo:

Člen 23(a) Uredbe Sveta (ES) št. 2201/2003 z dne 27. novembra 2003 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v zakonskih sporih in sporih v zvezi s starševsko odgovornostjo ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1347/2000 je treba razlagati tako, da ta določba, če ob upoštevanju otrokovih koristi ni bila storjena očitna kršitev pravnega pravila, ki se v pravnem redu države članice šteje za bistveno, ali pravice, ki je v tem pravnem redu priznana kot temeljna, sodišču te države članice, ki se šteje za pristojno za odločanje o varstvu in vzgoji otroka, ne dopušča, da bi zavrnilo priznanje odločbe sodišča druge države članice, ki je odločalo o varstvu in vzgoji tega otroka.

Podpisi